

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6^ბ, ტელ: 72-72-00, 72-72-20 ფაქსი: 72-72-37.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 2

„ 10 “ „ იანვარი “ 2011წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – „ქობულეთის შემოვლითი გზის, ქობულეთი-ბათუმის მონაკვეთის და ბათუმის შემოვლითი გზის პროექტი“
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების საავტომობილო გზების დეპარტამენტი, თბილისი ალ. ყაზბეგის გამზ. №12
3. განხორციელების ადგილი – გურიის სამხარეო ადმინისტრაცია და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 22. 12. 2010წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „Geoconsult ZT GMBH, Austria Engconsult Ltd., Afghanistan, Sambo Engineering Co. Ltd., Korea, and Transproject Ltd“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებები

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია შპს „Geoconsult ZT GMBH, Austria Engconsult Ltd., Afghanistan, Sambo Engineering Co. Ltd., Korea, and Transproject Ltd., Georgia“-ს შესრულებული „ქობულეთის შემოვლითი გზის, ქობულეთი-ბათუმის მონაკვეთის და ბათუმის შემოვლითი გზის პროექტი“-ს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად:

საპროექტო გზა იწყება არსებული ფოთი-სარფის გზის მდ. ნატანების გადაკვეთის ადგილიდან 1.7კმ ჩრდილოეთით და მთავრდება 0.8კმ მანძილზე მდ. ჭოროხისა და არსებული ფოთი-სარფის გზის გადაკვეთასთან. საპროექტო გზის პირველი 4.5კმ მდებარეობს ოზურგეთის რაიონში (გურია), ხოლო დანარჩენი აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში. აჭარაში, საპროექტო გზის პირველი 26კმ მდებარეობს ქობულეთის რაიონში, ხოლო დანარჩენი ხელვაჩაურის რაიონში. პროექტი გაივლის ოზურგეთის რაიონის სოფელ ნატანებს, 8 სოფელს ქობულეთის რაიონში და 8 სოფელს ხელვაჩაურის რაიონში.

პროექტი ითვალისწინებს ახალი ორზოლიანი გზის მშენებლობას, გარდა 3კმ (28-31კმ), სადაც არსებული ორზოლიანი გზა გაგანიერდება ოთხზოლიან გზად.

გზშ ანგარიშის თანახმად :

პირველი 12.4 კმ არის ვაკე ადგილი. გზის ეს მონაკვეთი მოიცავს ხუთ ხიდს მდინარეებზე, ხუთი გზის და ერთ სარკინიგზო გზაგამტარსა და ორ კვანძს.

შემდეგი მონაკვეთი 12.4-28კმ ხასიათდება უსწორმასწორო, დანაწევრებული რელიეფით. აქ გათვალისწინებულია აიგოს ერთი გვირაბი (400მ), ხუთი ხიდი მდინარეებზე, ხუთი გზაგამტარი და ერთი სატრანსპორტო კვანძი.

შემდეგი მონაკვეთი 28-31კმ ითვალისწინებს არსებული ორზოლიანი გზის ოთხ ზოლამდე გაფართოვებასა და გვირაბის გაუმჯობესებას.

შემდეგი, ბოლო მონაკვეთი (ბათუმის შემოვლითი გზა) 31-48კმ გადის მთიან რელიეფში საპროექტო გზის ამ მონაკვეთში შედის 3 პატარა (<200მ) და ორი საშუალო (440მ და 700მ) გვირაბი, ორი მთავარი და ორი მცირე მდინარის დაბალი ხიდები და ოთხი სატრანსპორტო კვანძი.

გზშ ანგარიშის თანახმად : ახალი გზები და ხიდები ისეა დაპროექტებული, რომ მოგვიანებით შესაძლებელი იყოს მათი ოთხ ზოლამდე გაგანიერება.

გ.ზ.შ-ს ანგარიშში განხილულია საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობა, მოცემულია ინფორმაცია საავტომობილო მაგისტრალის საკვლევი უბნის ძირითადი პარამეტრებისა და გეოგრაფიული ადგილმდებარეობის შესახებ, ობიექტის განთავსების არეალის ბუნებრივი პირობების (ჰიდროლოგია და კლიმატი,

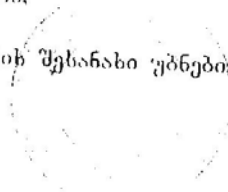
გეოლოგიური პირობები) მიმოხილვა, ჩასატარებელი მოსამზადებელი და სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების მოკლე აღწერა და მოცულობები, კარიერები და სამშენებლო ბანაკები, განხილულია ალტერნატივები.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში განხილულია ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული ბუნებრივი და სოციალური გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი:

- კლიმატი;
- ტოპოგრაფია და ლანდშაფტები;
- გეომორფოლოგია;
- გეოლოგიური აგებულება და ქანების საინჟინრო-გეოლოგიური თვისებები;
- გეოდინამიკური პროცესი საპროექტო გზის გასწვრივ;
- გეოსაშიშროება პროექტის ტერიტორიაზე;
- ჰიდროლოგია;
- ჰიდროგეოლოგია;
- ფლორა;
- ფაუნა;
- ფრინველების სამიგრაციო მარშრუტები დაცულ ტერიტორიაზე;
- დაცული ტერიტორიები;
- ზედაპირული წყლის ხარისხი;
- გრუნტის წყლის ხარისხი;
- ხმაურის ხარისხი;
- პაერის ხარისხი;
- ნიადაგის ხარისხი
- ინდუსტრია და ინფრასტრუქტურა;
- ტრანსპორტირება;
- კულტურული რესურსები და არქეოლოგიური ადგილები;
- სოციო-ეკონომიკური პირობები;
- ჯანდაცვის ცენტრები;

ნატარებულია ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ანალიზი. განხილულია ავტომაგისტრალის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში შესაძლებელი შემდეგი ცვლილებები და შეპარბილებელი ზომები ქვემოთ მითითებულ საკითხებთან მიმართებაში:

- გეოლოგიური საშიშროება;
- ნიადაგები და მცენარეული საფარი;
- ნაყარი მასალა და ნარჩენები;
- საწვავისა და სახიფათო მასალების შეხანახი უბნები;
- წყალი;
- პაერის ხარისხი;

- ხმაური და ვიბრაცია;
- გვირაბის მოწყობილობა;
- ფაუნა;
- თევზი, სათევზაო მეურნეობები და წყლის ბიოლოგია;
- მიწის შესყიდვა;
- სამშენებლო ბანაკები (სოფ. ოჩხამურის მახლობლად);
- ზემოქმედება საზოგადოებაზე;
- ჯანდაცვა, უსაფრთხოება და პიგენა;
- კულტურული და არქეოლოგიური ადგილები;
- არსებული ინფრასტრუქტურის ელემენტების დაზიანება;
- ისპანის ჭაობი

გზშ-ს ანგარიშში განხილულია შესაძლო ავარიული სიტუაციები და მოსალოდნელი შედეგები, მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში, გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები. მოცემულია, აგრეთვე ავარიული დაღვრების შემთხვევაში სამოქმედო გეგმა.

გზშ-ს ანგარიშში მოცემულია გარემოსდაცვითი მართვის გეგმა და მონიტორინგის მეთოდები მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდებისათვის.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ნატარების შედეგად გამოვლენილი შენიშვნები პირობების სახით ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

II. პირობები

II თავში განხილული საპროექტო დოკუმენტაციის შესაბამისად, მშენებელმა და დამკვეთმა სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების განხორციელებისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უნდა უზრუნველყოს:

1. სამშენებლო ტერიტორიის წინასწარი მომზადება, რაც ითვალისწინებს: ნიადაგის მცენარეული ფენის მოხსნას, სამშენებლო ბანაკების მოწყობასა და დროებითი გზების გაყვანას;
2. სამშენებლო სამუშაოების პერიოდში ნიადაგის ზედაპირისა და მცენარეული საფარის დაცვა უნდა განხორციელდეს მშენებლობის სათანადო დაგეგმვითა და მოხსნილი ფენის შენახვა-დასაწყობებით (შემდგომი რეკულტივაციისთვის გამოსაყენებლად);
3. მაღალკვალიფიციური პერსონალის საშუალებით ზედამხედველობა უნდა განხორციელდეს: ნიადაგისა და წყლის დაბინძურებაზე (ზეთით), საწვავ-საცხები მასალებზე და სხვა ქიმიურ ნივთიერებებზე, რომელიც შესაძლებელია გამოწვეული იყოს გზისა და საინჟინრო ნაგებობების მშენებლობის დროს. ასევე უნდა შემოწმდეს მანქანა-მექანიზმები და დანადგარ-მოწყობილობები, რომ არ მოხდეს ტერიტორიის დაბინძურება. აუცილებელია შემოდანიშნული დანადგარ-მოწყობილობებისა და მანქანა-მექანიზმების შემოწმება და სარემონტო-პროფილაქტიკური სამუშაოების წატარება განხორციელდეს ამისათვის გამოყოფილ ტერიტორიაზე.
4. მოსახლეობის სოციალური და საცხოვრებელი გარემოს მაქსიმალური დაცვის მიზნით, სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები უნდა განხორციელდეს სამუშაოების გრაფიკის მკაცრი დაცვით, მხოლოდ სამუშაო დღეებსა და სამუშაო საათებში. იმ ადგილებში, სადაც მოსახლოდნელია ხმაურის დონის გადაჭარბება, საჭიროა სამშენებლო ტექნიკის ერთდროული მუშაობის შეზღუდვა და/ან დროებითი ეკრანის მოწყობა;
5. მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენები და სამშენებლო ნაგავი ტრანსპორტირებული და უტილიზირებული უნდა იყოს სათანადო წესებისა და ტექნოლოგიის დაცვით იმ ორგანიზაციებთან ხელშეკრულების

საფუძველზე, რომელთაც გაანჩიათ აღნიშნული საქმიანობის განხორციელებისათვის შესაბამისი ნებართვა.

6. სახიდე გადასახველებების მშენებლობის დროს საბუშაოები განხორციელდეს წყალმცირების პერიოდში, როდესაც არ ხდება ქვირითობა. წარმოდგენილი და შემდგომში დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებებიც გატარებული უნდა იყოს არა მხოლოდ რამდენიმე მდინარისათვის, როგორც ეს გზშ ანგარიშშია წარმოდგენილი არამედ ყველა მდინარისათვის სადაც გადაკვეთა ხდება.
7. შესრულდეს გზშ-ს ანგარიშის მიხედვით წარმოდგენილი ყველა შემარბილებელი ღონისძიები;

საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღებიდან 3 თვის ვადაში შემუშავდეს და გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს სსიპ ეროვნულ სააგენტოში წარმოდგენილი იქნას განსახილველად:

- 8 ავტომაგისტრალზე გათვალისწინებული დამცავი ხელოვნური ნაკებობების (გეოდინამიკურად საშიში უბნების სტაბილიზაციის) დეტალური პროექტი და საექსპერტო დასკვნები.
- 9 ავარიულ სიტუაციებში (ექსპლუატაციის პერიოდი) მოქმედების გეგმა.
- 10 ნიადაგის მცენარეული ფენის დასაწყოების ტექნიკური პირობები;
- 11 სამშენებლო ბაზების გარე წყალმომარაგების, ელექტრომომარაგებისა და კანალიზაციის ქსელების მოწყობის ტექნიკური პირობები;
- 12 საპროექტო ტერიტორიის ბიომრავალფეროვნების მნიშვნელობის გათვალისწინებით აუცილებელია მონიტორინგის განხორციელება როგორც მშენებლობის ისე ექსპლუატაციის პერიოდში. აღნიშნულიდან გამომდინარე საკითხის რეგულირება უნდა მოხდეს მშენებლობის დაწყებამდე.

IV. დასკვნა

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების საავტომობილო გზების დეპარტამენტი-ს მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „ქობულეთის შემოვლითი გზის, ქობულეთი-ბათუმის მონაკვეთის და ბათუმის შემოვლითი გზის პროექტი“-ს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავით გათვალისწინებული პირობების შესრულების შემთხვევაში.

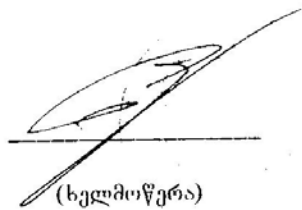
ლიცენზიებისა და ნებართვების

სამსახურის უფროსი

ნიკოლოზ ჭახნაკია

(სახელი, გვარი)

ბ.ა.

(ხელმოწერა)